

תערוכת בשר בחלב בצונן ובחם

מקורות הדין

1. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קז עמוד ב

מתני'. צורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: שני אכסנאין אוכלין על שלחן אחד זה בשר וזה גבינה ואין חוששין.

גמ'. וכי נוגע זה בזה מאי הוי? צונן בצונן הוא! אמר אביי: נהי דקליפה לא בעי, הדחה מי לא בעי!

2. ספר העיטור שער א - הכשר הבשר דף יג טור ד

ש"מ כגון להעלות בשר היתר צונן בקערה דאיסורא צונן אסור לכתחלה דלמא אכיל בלא הדחה ודוקא בשר מבושל דלא אורחיה בהדחה דמתניתין דקתני בשר וגבינה בשר מבושל הוא. אבל במידי דאורחיה בהדחה כגון בשר חי וזולתן שרי לכתחלה דאלת"ה היכא מזמנין לא"י וספין ליה חמרא בכסא דילן הא לכתחלה בעי הדחה אלא לאו ש"מ במידי דאורחיה בהכי שרי לכתחלה

שיטת הרמ"א

3. אורחות חיים הלכות איסורי מאכלות אות ס

כתב הר' אהרן הלוי ז"ל כלים של גוים שהודחו יפה מותרין ליתן בה תבלין וכן בצל וכיוצא בו חריף שאינו מוציא דבר קשה יבש ביבש עכ"ל:

4. טור יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צא

כל מידי דבעי הדחה כגון בשר היתר צונן בקערה של איסור צונן אסור לכתחלה דילמא אכיל בלא הדחה ודוקא בשר מבושל דלא אורחיה בהדחה אבל מידי דאורחיה בהדחה כגון בשר חי וכיוצא בו שרי לכתחלה.

5. שולחן ערוך יו"ד הכשר וטבילת כלים סימן קכא סעיף ה

אם הגעיל כלי הצריך ליבון, אסור להשתמש בו בחמין אפילו שלא על ידי האש. הגה: אבל מותר להשתמש בו צונן, אפילו לכתחלה, ע"י הדחה ושפשוף היטב. וכ"ש בכלי שצריך הגעלה. ודוקא בדרך עראי, כגון שהוא בבית העובד כוכבים או בדיעבד... וכלי חרס שנשתמשו בו בצונן, מאחר דאי אפשר בהגעלה, מיקרי דיעבד וסגי ליה במריקה ושטיפה היטב (שם), ומותר ליתן בו אח"כ אפילו דברים חריפים כחומץ וכיוצא בו, וכ"ש דברים קשים כתבלין וכיוצא בהן. ועיין לעיל סימן צ"א.

הנחת בשר על גבינה

6. תורת הבית הארוך בית ד שער א דף כא עמוד ב

וכתב הרב בעל העיטור ז"ל דדוקא בבשר מבושל דלא אורחיה בהדחה ואתי למיכל מיניה בלא הדחה אבל בשר חי שאין דרכו לאלכלה בלא הדחה אפילו נוגעין זה בזה צורר ואינו נמנע. וכן כתב הראב"ד ז"ל דכל מידי דבר הדחה כגון לשים דגים שלא הודחו או בשר שלא נתבשל ולא הודח בכלי שנשתמש באיסור אפילו לכתחילה מותר שאפילו תמצא לומר שיאכל באומצא האידנא למיכל באומצא לא שכיח. וכן כלי שדרכו של אדם להדיחו קודם שישתמש בו אין נמנעין מלהשתמש בו באיסור צונן ואחר כך ידיחנו וישתמש בו היתר ואין

חוששין לפשיעה בכך שהרי לוקחין כלים אסורין מן הנכרים ואין חוששין לפשיעת הכשר שלהן. וכן כל איסור צונן שנפל על גבי היתר צונן אינו צריך אלא הדחה כבר יונה דנפל לכדא דכמכא דשרייה רב חנניא בר רבא מפשרוניה כלומר בהדחה דבר יונה וכמכא צונן בצונן הוא וכבר כתבתיו למעלה. ויש איסור שצריך שישפשוף גדול כגון דבר שמן שנתקנה בהיתר כמנקר בשר וחזותך חלבים ואחר כך בשר ולפיכך אסור שלא יחתוך בשר בסכין שחתך בו חלבים. וכן שלא להדיח בשר בכלי שהדיח בו חלבים שמא ישכח ולא ישפשוף הבשר יפה יפה אחר שיחתוך אותו בסכין שחתך בו חלבים אלא ידיחנו כדרך שהוא מדיח את הבשר החי. וכדגרסינן בפרק קמא דחולין אמר רבי יהודה אמר רב הטבח צריך שיהיה לו שלשה סכינים אחת ששוחט בה ואחת שמחתך בה בשר ואחד שמחתך בה חלבים. ואקשינן וניתקין ליה חדא ונחתוך בה בשר ואחר כך נחתוך חלבים. ופרקינן גזירה שמא יחתוך חלבים ואחר כך בשר. כלומר שאעפ"י שהוא עתיד להדיח את הבשר כיון שזה צריך שישפשוף גדול חיישנן שמא ישכח ולא ישפשוף. וזה מדרך הזריזות המביאה לידי נקיות. נשלם השער הראשון בעזר העוזר ית'.

7. בדק הבית על תורת הבית בית ד שער א דף כא עמוד ב

וכבוד הרב ז"ל יהא מונח במקומו שזה אינו נכון, שמעולם לא הותר בשום מקום לסמוך דבר המותר עם דבר אסור על דעת להכשירו שמא לא ידיחנו יפה יפה וזה דבר פשוט אין דין זה אלא בכלים שאין ההיתר והאיסור בהם כאחד ובהא ודאי מותר להשתמש בהם באיסור על דעת להכשירן ולהשתמש בהם בהיתר ואין דינן אלו דומין זה לזה כלל.

עוד כתב שיש איסור שצריך שישפשוף גדול כגון סכין שחתך בו חלבים שהוא דבר הנדבק וצריך שישפשוף גדול ולפיכך אסורו לחתוך בו בשר שמא לא ישפשוף הבשר אחר כך יפה יפה. והביא ראיה מהא דאמרין בפ"ק דחולין אמר רב יהודה אמר רב הטבח צריך שיהיה לו ג' סכינים אחד ששוחט בה ואחת שמחתך בה בשר ואחת שמחתך בה חלבים, ושיילינן וניתקין ליה חדא ונחתוך בה בשר ואחר כך נחתוך חלבים ומהדרין גזירה שמא יחתוך חלבים ואחר כך יחתוך בה בשר כלומר שאעפ"י שהוא עתיד להדיח הבשר כיון שהוא צריך שישפשוף גדול בענין זה חיישנן שמא ישכח ולא ישפשוף יפה יפה ע"כ. ומודה אני בעיקר הדין כל היכא דאפשר ליה מיבעי ליה לכתחילה לאיזדהורי והיכא דלא איפשר שרי מידי דהוה אניקור חלבים. אבל ראייתו אינה ראיה דילמא הכי קאמר שמא יחתוך חלבים ואח"כ יחתוך בשר שהודחה ושוב לא ידיח אותה.

לחם שנאכל עם גבינה

8. תלמוד ירושלמי מסכת פסחים פרק ו הלכה ד

'א"ר יוסה דא אמרה ההין דאוכל חובץ (גבינה) ובדעתיה מיכול קופד (בשר) צריך מבער פיסת (שיורי הפת)

שאלות חזרה סימן צא

סעיף א: בשר וגבינה שנגעו צוננים

12. באיזה אופן מותר לצרור בשר וגבינה יחד, מה הדין בדיעבד בלח, ביבש ובחריף

סעיף ב: הנחת בשר בכלי חלב לכתחילה

13. מתי מותר לתת לכתחילה מאכל בשרי בכלי חלב או בכלי איסור? האם יש לחלק בין יבש ללח ומה הדין כשהכלי בלע בחם. ומה הדין בכלי חרס
14. האם מותר לצרור בשר שדרכו להדיח עם גבינה או להניח אותו על גבי איסור? ומה הדין בבשר שמן

סעיף ג: נגיעת לחם בבשר או חלב

15. מהו דין לחם שהיה בסעודה בשרית, מה דינו כשהבשר יבש והאם מועילה לו הדחה בדיעבד.

סעיף ד: בשר וחלב שנתערבו בחם

16. מה דין בשר צונן שנפל לתוך חלב רותח
17. מה דין בשר רותח שנפל לתוך חלב צונן ומה דין החלב
18. מה הדין אם הבשר היה צריך קליפה ובשלוהו ללא קילוף
19. מה תקנתו של בשר צונן שנפל לחלב צונן ומה הדין כשלא ניתן לתקנו